

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ & ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Γ' ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ & Δ' ΤΑΞΗ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ
ΛΥΚΕΙΟΥ

(ΟΜΑΔΑΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ)

[ΦΕΚ 3807/04-09-2018](#)

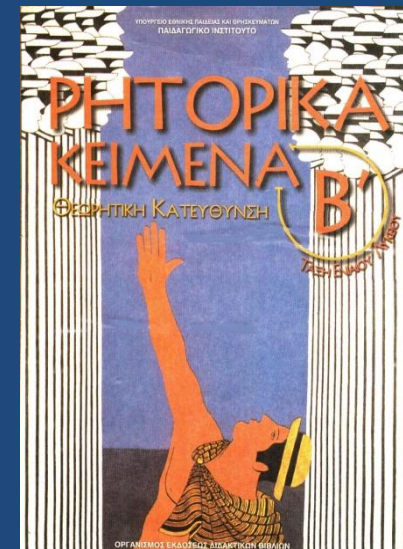
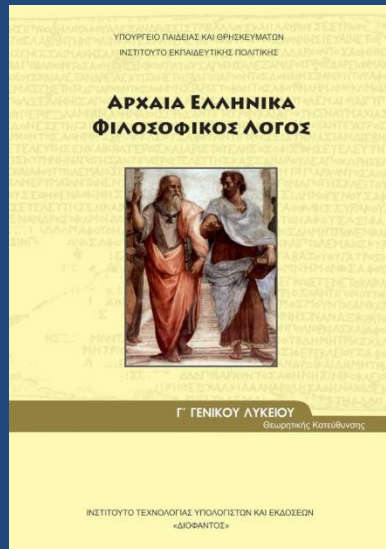
Β' ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ Β' ΚΑΙ Γ' ΤΑΞΕΩΝ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

(ΟΜΑΔΑΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ)

ενημ. έγγρ. ΥΠ.Π.Ε.Θ., αρ. πρωτ. [169626/11-10-2018](#)

ΤΙ ΔΕΝ ΑΛΛΑΖΕΙ ως προς την εξέταση στο Διδαγμένο κείμενο

- Η έκταση του διδαγμένου κειμένου 12 - 20 στίχων με νοηματική συνοχή.

ΤΙ ΔΕΝ ΑΛΛΑΖΕΙ

ως προς την εξέταση στο Διδαγμένο κείμενο

- Οι δύο (2) ερωτήσεις ερμηνευτικές, που μπορεί να αναφέρονται σε ιδέες / αξίες / προβλήματα, σε στάσεις / ήθος / χαρακτήρα των προσώπων, στο ιστορικό / κοινωνικό / πολιτιστικό πλαίσιο της εποχής του έργου, στη δομή / σύνθεση του κειμένου, σε υφολογικά / αισθητικά θέματα, με βάση το απόσπασμα.

Οὕτω δὴ καὶ ἐπὶ τῶν ἀρετῶν ἔχει· πράττοντες γὰρ τὰ ἐν τοῖς συναλλάγμασι τοῖς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους γινόμεθα οἱ μὲν δίκαιοι οἱ δὲ ἄδικοι, πράττοντες δὲ τὰ ἐν τοῖς δεινοῖς καὶ ἐθιζόμενοι φοβεῖσθαι ἢ θαρρεῖν οἱ μὲν ἀνδρεῖοι οἱ δὲ δειλοί. Ὀμοίως δὲ καὶ τὰ περὶ τὰς ἐπιθυμίας ἔχει καὶ τὰ περὶ τὰς ὀργάς· οἱ μὲν γὰρ σώφρονες καὶ πρᾶοι γίνονται, οἱ δ' ἀκόλαστοι καὶ ὀργίλοι, οἱ μὲν ἐκ τοῦ οὕτως ἐν αὐτοῖς ἀναστρέφεσθαι, οἱ δὲ ἐκ τοῦ οὕτως. Καὶ ἐνὶ δὴ λόγῳ ἐκ τῶν ὁμοίων ἐνεργειῶν αἱ ἕξεις γίνονται. Διὸ δεῖ τὰς ἐνεργείας ποιὰς ἀποδιδόναι· κατὰ γὰρ τὰς τούτων διαφορὰς ἀκολουθοῦσιν αἱ ἕξεις. Οὐ μικρὸν οὖν διαφέρει τὸ οὕτως ἢ οὕτως εὐθύς ἐκ νέων ἐθίζεσθαι, ἀλλὰ πάμπλου, μᾶλλον δὲ τὸ πᾶν. Σημεῖον δὲ δεῖ ποιεῖσθαι τῶν ἕξεων τὴν ἐπιγινομένην ἡδονὴν ἢ λύπην τοῖς ἔργοις· ὁ μὲν γὰρ ἀπεχόμενος τῶν σωματικῶν ἡδονῶν καὶ αὐτῶ τούτῳ χαίρων σώφρων, ὁ δ' ἀχθόμενος ἀκόλαστος, καὶ ὁ μὲν ὑπομένων τὰ δεινὰ καὶ χαίρων ἢ μὴ λυπούμενός γε ἀνδρεῖος, ὁ δὲ λυπούμενος δειλός. Περὶ ἡδονὰς γὰρ καὶ λύπας ἐστὶν ἡ ἠθικὴ ἀρετή· διὰ μὲν γὰρ τὴν ἡδονὴν τὰ φαῦλα πράττομεν, διὰ δὲ τὴν λύπην τῶν καλῶν ἀπεχόμεθα. Διὸ δεῖ ἤχθαι πῶς εὐθύς ἐκ νέων, ὡς ὁ Πλάτων φησὶν, ὥστε χαίρειν τε καὶ λυπεῖσθαι οἷς δεῖ· ἢ γὰρ ὀρθὴ παιδεία αὕτη ἐστίν.

ΔΥΟ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

ii.1. «Ὀμοίως δὲ ... οἱ δ' ἀκόλαστοι καὶ ὀργίλοι»: να γράψετε τα ζεύγη των αντιθέσεων που υπάρχουν στο προηγούμενο χωρίο και να δικαιολογήσετε τη χρήση του τρόπου της αντίθεσης που επιλέγει ο Αριστοτέλης, προκειμένου να εκθέσει την άποψή του.

ii. 2.«Διὸ δεῖ τὰς ἐνεργείας ποιὰς ἀποδιδόναι· κατὰ γὰρ τὰς τούτων διαφορὰς ἀκολουθοῦσιν αἱ ἕξεις»: να γράψετε τη σημασία που παίρνουν οι δύο υπογραμμισμένες έννοιες «ποιὰς» και «αἱ ἕξεις» στα συμφραζόμενά τους και να αναλύσετε τη μεταξύ τους σχέση.

ΤΙ ΔΕΝ ΑΛΛΑΖΕΙ

ως προς την εξέταση στο Διδαγμένο
κείμενο

- Η μία (1) ερώτηση που αναφέρεται στο γραμματειακό είδος στο οποίο ανήκει το κείμενο, στον συγγραφέα ή στο έργο του
- ΩΣΤΟΣΟ: η ερώτηση αυτή τώρα είναι «κλειστού τύπου»

Οὕτω δὴ καὶ ἐπὶ τῶν ἀρετῶν ἔχει· πράττοντες γὰρ τὰ ἐν τοῖς συναλλάγμασι τοῖς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους γινόμεθα οἱ μὲν δίκαιοι οἱ δὲ ἄδικοι, πράττοντες δὲ τὰ ἐν τοῖς δεινοῖς καὶ ἐθιζόμενοι φοβεῖσθαι ἢ θαρρεῖν οἱ μὲν ἀνδρεῖοι οἱ δὲ δειλοί. Ὅμοίως δὲ καὶ τὰ περὶ τὰς ἐπιθυμίας ἔχει καὶ τὰ περὶ τὰς ὀργάς· οἱ μὲν γὰρ σώφρονες καὶ πρᾶοι γίνονται, οἱ δ' ἀκόλαστοι καὶ ὀργίλοι, οἱ μὲν ἐκ τοῦ οὕτως ἐν αὐτοῖς ἀναστρέφεσθαι, οἱ δὲ ἐκ τοῦ οὕτως. Καὶ ἐνὶ δὴ λόγῳ ἐκ τῶν ὁμοίων ἐνεργειῶν αἱ ἕξεις γίνονται. Διὸ δεῖ τὰς ἐνεργείας ποιάς ἀποδιδόναι· κατὰ γὰρ τὰς τούτων διαφορὰς ἀκολουθοῦσιν αἱ ἕξεις. Οὐ μικρὸν οὖν διαφέρει τὸ οὕτως ἢ οὕτως εὐθύς ἐκ νέων ἐθίζεσθαι, ἀλλὰ πάμπλου, μᾶλλον δὲ τὸ πᾶν.

Σημεῖον δὲ δεῖ ποιεῖσθαι τῶν ἕξεων τὴν ἐπιγινομένην ἡδονὴν ἢ λύπην τοῖς ἔργοις· ὁ μὲν γὰρ ἀπεχόμενος τῶν σωματικῶν ἡδονῶν καὶ αὐτῶ τούτῳ χαίρων σώφρων, ὁ δ' ἀχθόμενος ἀκόλαστος, καὶ ὁ μὲν ὑπομένων τὰ δεινὰ καὶ χαίρων ἢ μὴ λυπούμενός γε ἀνδρεῖος, ὁ δὲ λυπούμενος δειλός. Περὶ ἡδονὰς γὰρ καὶ λύπας ἐστὶν ἡ ἠθικὴ ἀρετή· διὰ μὲν γὰρ τὴν ἡδονὴν τὰ φαῦλα πράττομεν, διὰ δὲ τὴν λύπην τῶν καλῶν ἀπεχόμεθα. Διὸ δεῖ ἤχθαι πως εὐθύς ἐκ νέων, ὡς ὁ Πλάτων φησὶν, ὥστε χαίρειν τε καὶ λυπεῖσθαι οἷς δεῖ· ἡ γὰρ ὀρθὴ παιδεία αὕτη ἐστίν.

ΔΕΙΓΜΑ «ΓΡΑΜΜΑΤΟΛΟΓΙΚΗΣ» ΕΡΩΤΗΣΗΣ

iii. Να γράψετε δίπλα στο κεφαλαίο γράμμα καθεμιάς από τις προτάσεις της Στήλης Α, τον αριθμό της σωστής πρότασης της Στήλης Β.

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
Α. Ο Αριστοτέλης πίστευε ακράδαντα πως γνώρισμα του αληθινού φιλοσόφου είναι να έχει το κουράγιο ακόμη	1. «καὶ τὰ δημόσια ἀναιρεῖν ἐπὶ σωτηρίᾳ τῆς ἀληθείας» 2. «καὶ τὰ ἡδέα αἰρεῖν ἐπὶ σωτηρίᾳ τῆς ἀληθείας» 3. «καὶ τὰ οἰκεῖα ἀναιρεῖν ἐπὶ σωτηρίᾳ τῆς ἀληθείας». [...]

ΤΙ ΔΕΝ ΑΛΛΑΖΕΙ

ως προς την εξέταση στο Διδαγμένο κείμενο

- Η μία (1) ερώτηση λεξιλογική-σημασιολογική (σύνδεση λέξεων αρχαίας και νέας, διατήρηση ή αλλαγή της σημασίας τους, οικογένειες ομόρριζων λέξεων, απλών ή σύνθετων, συνώνυμα, αντώνυμα).

Οὕτω δὴ καὶ ἐπὶ τῶν ἀρετῶν ἔχει· πράττοντες γὰρ τὰ ἐν τοῖς **συναλλάγμασι** τοῖς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους γινόμεθα οἱ μὲν δίκαιοι οἱ δὲ ἄδικοι, πράττοντες δὲ τὰ ἐν τοῖς δεινοῖς καὶ ἐθιζόμενοι φοβεῖσθαι ἢ θαρρεῖν οἱ μὲν ἀνδρεῖοι οἱ δὲ δειλοί. Ὅμοίως δὲ καὶ τὰ περὶ τὰς ἐπιθυμίας ἔχει καὶ τὰ περὶ τὰς ὀργάς· οἱ μὲν γὰρ σώφρονες καὶ πρᾶοι γίνονται, οἱ δ' ἀκόλαστοι καὶ ὀργίλοι, οἱ μὲν ἐκ τοῦ οὕτως ἐν αὐτοῖς **ἀναστρέφεσθαι**, οἱ δὲ ἐκ τοῦ οὕτως. Καὶ ἐνὶ δὴ λόγῳ ἐκ τῶν ὁμοίων ἐνεργειῶν αἱ ἕξεις γίνονται. Διὸ δεῖ τὰς ἐνεργείας ποιάς ἀποδιδόναι· κατὰ γὰρ τὰς τούτων διαφορὰς ἀκολουθοῦσιν αἱ ἕξεις. Οὐ μικρὸν οὖν διαφέρει τὸ οὕτως ἢ οὕτως εὐθύς ἐκ νέων **ἐθίζεσθαι**, ἀλλὰ πάμπλου, μᾶλλον δὲ τὸ πᾶν. Σημεῖον δὲ **δεῖ** ποιεῖσθαι τῶν ἕξεων τὴν ἐπιγινομένην ἡδονὴν ἢ λύπην τοῖς ἔργοις· ὁ μὲν γὰρ ἀπεχόμενος τῶν σωματικῶν ἡδονῶν καὶ αὐτῶ τούτῳ χαίρων σώφρων, ὁ δ' **ἀχθόμενος** ἀκόλαστος, καὶ ὁ μὲν ὑπομένων τὰ δεινὰ καὶ χαίρων ἢ μὴ λυπούμενός γε ἀνδρεῖος, ὁ δὲ λυπούμενος δειλός. Περὶ ἡδονὰς γὰρ καὶ λύπας ἐστὶν ἡ ἠθικὴ ἀρετή· διὰ μὲν γὰρ τὴν ἡδονὴν τὰ φαῦλα πράττομεν, διὰ δὲ τὴν λύπην τῶν καλῶν ἀπεχόμεθα. Διὸ δεῖ **ἤχθαι** πῶς εὐθύς ἐκ νέων, ὡς ὁ Πλάτων φησὶν, ὥστε χαίρειν τε καὶ λυπεῖσθαι οἷς δεῖ· ἢ γὰρ ὀρθὴ παιδεία αὕτη ἐστίν.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΗΣ ΕΡΩΤΗΣΗΣ

iv. **ἐθίζεσθαι, δεῖ, ἀχθόμενος, ἤχθαι**: Για καθεμιὰ ἀπὸ τις προηγούμενες λέξεις της ἀρχαίας ἐλληνικῆς νὰ γράψετε μὴ ομόρριζη λέξη της νέας ἐλληνικῆς καὶ γιὰ καθεμιὰ ἀπὸ τις ἐπόμενες λέξεις: **συναλλάγμασι, ἀναστρέφεσθαι** νὰ γράψετε μὴ περίοδο λόγου στὰ νέα ἐλληνικά, ὅπου ἡ ἴδια λέξη, σὲ οποιαδήποτε μορφή της, θὰ χρησιμοποιεῖται μὴ διαφορετικὴ σημασία ἀπὸ αὐτὴν που ἔχει στὸ ἀρχαῖο κείμενο.

ΤΙ ΑΛΛΑΖΕΙ

ως προς την εξέταση στο Διδαγμένο κείμενο

- Καταργείται η γραπτή μετάφραση τμήματος του διδαγμένου κειμένου 8 -10 στίχων.

Σχόλια στην κατάργηση της μετάφρασης

- Καταργείται η μία, μοναδική και σωστή, γραπτή και αντιγραφική της μορφή.
- Τώρα, η μετάφραση μπορεί και πρέπει να υιοθετηθεί στο πλαίσιο της διδασκαλίας:
 1. ως τρόπος προφορικός / παραφραστικός,
 2. που επιτρέπει εναλλακτικές και προσωρινές μεταφραστικές αποδόσεις,
 3. μετακινώντας το κέντρο μελέτης στο πρωτότυπο κείμενο.

ΤΙ ΑΛΛΑΖΕΙ

ως προς την εξέταση στο Διδαγμένο
κείμενο

- Δίνεται **μία (1) ερώτηση κατανόησης** με την οποία ζητείται [από τις/τους μαθήτριες/ές] να αποκωδικοποιήσουν σημεία του διδαγμένου κειμένου και να αντλήσουν βασικές πληροφορίες που εντοπίζονται σ' αυτό.
- Η ερώτηση αυτή μπορεί να διαιρείται σε δύο υποερωτήματα: **με τη μορφή ερωτήσεων κλειστού τύπου** (σωστού ή λάθους, πολλαπλών επιλογών, αντιστοίχισης, συμπλήρωσης κενών κλπ) **ή ανοικτού τύπου**.

Επομένως... στο Διδαγμένο κείμενο

Σχόλια στην ερώτηση κατανόησης

- Η ερώτηση κατανόησης περιορίζεται στην «πρώτη» ανάγνωση/ αναγνώριση του κειμένου, κυρίως ως προς:
 1. την παραφραστική απόδοση στοιχείων ακολουθίας σε κειμενικά γεγονότα / φράσεις / προτάσεις / περιόδους του κειμένου
 2. τον εντοπισμό, διασάφηση εννοιών / απόψεων του συγγραφέα
 3. την περιγραφή / επισήμανση / δικαιολόγηση καταστάσεων / σημασιών και σχέσεων μεταξύ τύπων και νοημάτων.
- Ελέγχεται το κατά πόσο οι μαθήτριες/ ές έχουν κατανοήσει / αντιληφθεί βασικά νοηματικά σήματα του κειμένου, ή και αρθρωτικές σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ των εν λόγω σημμάτων.

Οὕτω δὴ καὶ ἐπὶ τῶν ἀρετῶν ἔχει· πράττοντες γὰρ τὰ ἐν τοῖς συναλλάγμασι τοῖς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους γινόμεθα οἱ μὲν δίκαιοι οἱ δὲ ἄδικοι, πράττοντες δὲ τὰ ἐν τοῖς δεινοῖς καὶ ἐθιζόμενοι φοβεῖσθαι ἢ θαρρεῖν οἱ μὲν ἀνδρεῖοι οἱ δὲ δειλοί. Ὅμοίως δὲ καὶ τὰ περὶ τὰς ἐπιθυμίας ἔχει καὶ τὰ περὶ τὰς ὀργάς· οἱ μὲν γὰρ σώφρονες καὶ πρᾶοι γίνονται, οἱ δ' ἀκόλαστοι καὶ ὀργίλοι, οἱ μὲν ἐκ τοῦ οὕτως ἐν αὐτοῖς ἀναστρέφεσθαι, οἱ δὲ ἐκ τοῦ οὕτως. Καὶ ἐνὶ δὴ λόγῳ ἐκ τῶν ὁμοίων ἐνεργειῶν αἱ ἕξεις γίνονται. Διὸ δεῖ τὰς ἐνεργείας ποιάς ἀποδιδόναι· κατὰ γὰρ τὰς τούτων διαφορὰς ἀκολουθοῦσιν αἱ ἕξεις. Οὐ μικρὸν οὖν διαφέρει τὸ οὕτως ἢ οὕτως εὐθύς ἐκ νέων ἐθίζεσθαι, ἀλλὰ πάμπλου, μᾶλλον δὲ τὸ πᾶν.

Σημεῖον δὲ δεῖ ποιεῖσθαι τῶν ἕξεων τὴν ἐπιγινομένην ἡδονὴν ἢ λύπην τοῖς ἔργοις· ὁ μὲν γὰρ ἀπεχόμενος τῶν σωματικῶν ἡδονῶν καὶ αὐτῷ τούτῳ χαίρων σώφρων, ὁ δ' ἀχθόμενος ἀκόλαστος, καὶ ὁ μὲν ὑπομένων τὰ δεινὰ καὶ χαίρων ἢ μὴ λυπούμενός γε ἀνδρεῖος, ὁ δὲ λυπούμενος δειλός. Περὶ ἡδονᾶς γὰρ καὶ λύπας ἐστὶν ἡ ἠθικὴ ἀρετὴ· διὰ μὲν γὰρ τὴν ἡδονὴν τὰ φαῦλα πράττομεν, διὰ δὲ τὴν λύπην τῶν καλῶν ἀπεχόμεθα. Διὸ δεῖ ἤχθαι πως εὐθύς ἐκ νέων, ὡς ὁ Πλάτων φησίν, ὥστε χαίρειν τε καὶ λυπεῖσθαι οἷς δεῖ· ἢ γὰρ ὀρθὴ παιδεία αὕτη ἐστίν

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΕΡΩΤΗΣΗΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ

ι.α. Να χαρακτηρίσετε καθεμιὰ ἀπὸ τις παρακάτω προτάσεις ὡς «Σωστή» ἢ «Λανθασμένη»:

1. Ἡ φράση «ἐν αὐτοῖς» ἀναφέρεται στὴν προηγούμενη «περὶ τὰς ὀργάς».
2. Ὁ ὅρος «ἕξεις» δηλώνει μιὰ σταθερὴ συμπεριφορὰ καὶ ἀναφέρεται τόσο στὶς ἠθικὲς ἀρετὲς ὅσο καὶ στὶς ἠθικὲς κακίες.
3. Το «σημεῖον» εἶναι μιὰ συμπτωματικὴ καὶ τυχαία ἐνδειξη γιὰ κάτι.
4. Ὁ χαρακτηρισμὸς «ἀκόλαστος» ἀναφέρεται σὲ ἐκεῖνον ὁ οποίος, ἐνῶ ἀπέχει ἀπὸ τὶς σωματικὲς ἡδονές, λυπάται γι' αὐτό.
5. Το νόημα τῆς πρότασης «διὰ δὲ τὴν λύπην τῶν καλῶν ἀπεχόμεθα» εἶναι ὅτι ἀποφεύγουμε τὴν ἠθικὴν πράξιν, γιὰ νὰ μὴ βιώσουμε κάποιον δυσάρεστο συναίσθημα.

ι.β. Σε ποίους τομείους ἢ πλευρές τῆς ζωῆς ἐμφανίζεται ἡ ἠθικὴ συμπεριφορὰ καὶ διαμορφώνονται οἱ ἕξεις τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς κακίας;

ΤΙ ΑΛΛΑΖΕΙ

ως προς την εξέταση στο Διδαγμένο κείμενο

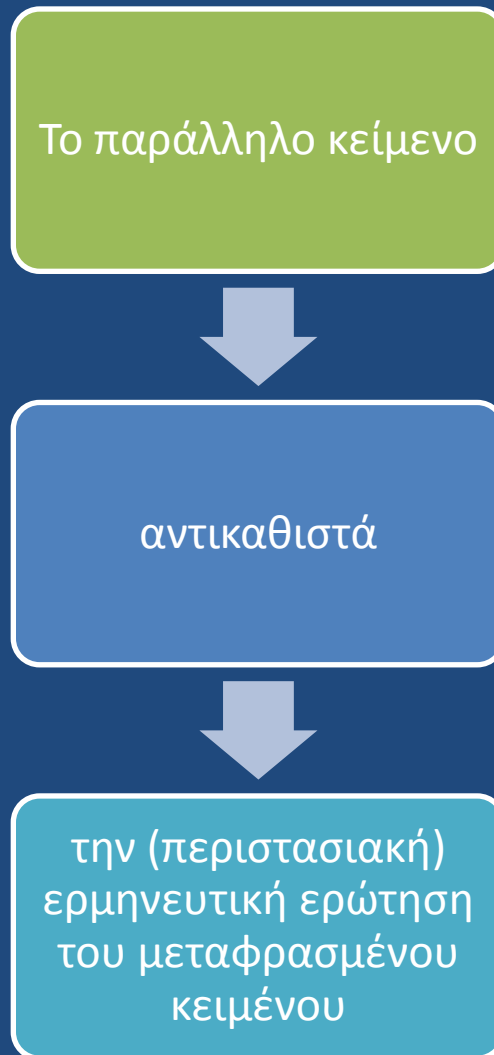
- Καταργείται η [περιστασιακή] ερμηνευτική ερώτηση που αναφέρεται σε τμήματα του από μετάφραση διδασκομένου κειμένου, σε συσχέτισμό με το εξεταζόμενο πρωτότυπο απόσπασμα.

ΤΙ ΑΛΛΑΖΕΙ

ως προς την εξέταση στο Διδαγμένο
κείμενο

- Δίνεται **παράλληλο κείμενο** στη νέα ελληνική, διδαγμένο ή αδίδακτο, από την αρχαία ή νεότερη ελληνική γραμματεία.
- Οι μαθήτριες /ές καλούνται να απαντήσουν σε μία (1) ερώτηση ερμηνευτική, με την οποία ζητείται να συγκρίνουν το παράλληλο με το πρωτότυπο κείμενο.

Επομένως... στο διδαγμένο κείμενο

Σχόλια στην ερμηνευτική / συγκριτική ερώτηση του παράλληλου κειμένου

- Απαιτείται η πιο στοχαστική σύλληψη των απόψεων του συγγραφέα, μέσω της σύγκρισής τους με θέσεις άλλων συγγραφέων (προγενέστερων ή και μεταγενέστερων)
- Ελέγχεται ο τρόπος με τον οποίο οι μαθήτριες / ές αντιλαμβάνονται ότι τα κείμενα, διαλέγονται, συμφωνούν ή διαφωνούν μεταξύ τους, στην εξέλιξή τους στον ιστορικό χώρο και χρόνο.
- **Εκκρεμότητες:**
 1. Όρια διαλογικότητας
 2. Σύγκριση χωρίς επίγνωση των ιστορικών / πολιτιστικών συμφραζομένων των κειμένων;
 3. Εγκυρότητα των μεταφράσεων.

Διδαγμένο κείμενο Αριστοτέλους *Ἠθικά Νικομάχεια*
(B 1, 7-8 και B 3, 1-2)

Οὕτω δὴ καὶ ἐπὶ τῶν ἀρετῶν ἔχει· πράττοντες γὰρ τὰ ἐν τοῖς συναλλάγμασι τοῖς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους γινόμεθα οἷ μὲν δίκαιοι οἷ δὲ ἄδικοι, πράττοντες δὲ τὰ ἐν τοῖς δεινοῖς καὶ ἐθιζόμενοι φοβεῖσθαι ἢ θαρρεῖν οἷ μὲν ἀνδρεῖοι οἷ δὲ δειλοί. Ὅμοίως δὲ καὶ τὰ περὶ τὰς ἐπιθυμίας ἔχει καὶ τὰ περὶ τὰς ὀργάς· οἷ μὲν γὰρ σῶφρονες καὶ πρᾶοι γίνονται, οἷ δ' ἀκόλαστοι καὶ ὀργίλοι, οἷ μὲν ἐκ τοῦ οὕτως ἐν αὐτοῖς ἀναστρέφεσθαι, οἷ δὲ ἐκ τοῦ οὕτως. Καὶ ἐνὶ δὴ λόγῳ ἐκ τῶν ὁμοίων ἐνεργειῶν αἱ ἕξεις γίνονται. Διὸ δεῖ τὰς ἐνεργείας ποιάς ἀποδιδόναι· κατὰ γὰρ τὰς τούτων διαφορὰς ἀκολουθοῦσιν αἱ ἕξεις. Οὐ μικρὸν οὖν διαφέρει τὸ οὕτως ἢ οὕτως εὐθύς ἐκ νέων ἐθίζεσθαι, ἀλλὰ πάμπολυ, μᾶλλον δὲ τὸ πᾶν. Σημεῖον δὲ δεῖ ποιῆσθαι τῶν ἕξεων τὴν ἐπιγινομένην ἡδονὴν ἢ λύπην τοῖς ἔργοις· ὁ μὲν γὰρ ἀπεχόμενος τῶν σωματικῶν ἡδονῶν καὶ αὐτῷ τούτῳ χαίρων σῶφρων, ὁ δ' ἀχθόμενος ἀκόλαστος, καὶ ὁ μὲν ὑπομένων τὰ δεινὰ καὶ χαίρων ἢ μὴ λυπούμενός γε ἀνδρεῖος, ὁ δὲ λυπούμενος δειλός. Περὶ ἡδονᾶς γὰρ καὶ λύπας ἐστὶν ἡ ἠθικὴ ἀρετὴ· διὰ μὲν γὰρ τὴν ἡδονὴν τὰ φαῦλα πράττομεν, διὰ δὲ τὴν λύπην τῶν καλῶν ἀπεχόμεθα. **Διὸ δεῖ ἤχθαι** πως εὐθύς ἐκ νέων, **ὡς ὁ Πλάτων φησὶν**, ὥστε χαίρειν τε καὶ λυπεῖσθαι οἷς δεῖ· ἢ γὰρ **ὀρθὴ παιδεία αὕτη ἐστίν**.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ν. «**Διὸ δεῖ ἤχθαι ... ὀρθὴ παιδεία αὕτη ἐστίν**». Να συσχετίσετε τὴν ἀποψη που διατυπώνει ὁ Αριστοτέλης γιὰ τὸν χρόνον καὶ τὸν τρόπο τῆς ἠθικῆς ἐκπαίδευσης με τὰ ὅσα συζητοῦν ὁ ἀνώνυμος Ἀθηναῖος καὶ ὁ Κλεινίας ἀπὸ τὴν Κρήτη, στὸ ἐπόμενο ἀπόσπασμα ἀπὸ τοὺς **Νόμους (653 a-c) τοῦ Πλάτωνα**:

«**Ἀθηναῖος**: Λέγω, λοιπόν, ὅτι ἡ πρώτη αἴσθησις τῶν παιδιῶν εἶναι ἡ ἡδονὴ καὶ ἡ λύπη καὶ μαζί με αὐτὰ μπαίνει γιὰ πρώτη φορά στη ψυχὴ τοὺς ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ κακία. Ἡ φρόνησις ὅμως κι οἱ ἀληθινὲς καὶ σταθερὲς γνώμες ἀποτελοῦν εὐτύχημα, ἀν μπου στὴν ψυχὴ κάποιου, ἐστὼ στα γεράματα. Εἶναι τέλειος, ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὁ ἄνθρωπος που θα ἀποκτήσει αὐτὰ τὰ ἀγαθὰ καὶ οτιδήποτε περιέχεται σ' αὐτὰ. **Θεωρῶ ἐπομένως ἐκπαίδευση («παιδείαν») τὴν πρώτη ἀρετὴ που μπαίνει στις ψυχὲς τῶν παιδιῶν.** Ἡ ἡδονὴ, ἡ φιλία, ἡ λύπη καὶ τὸ μῖσος, ἀν μπου σωστὰ στις ψυχὲς ἐκείνων που δὲν ἔχει ἀφυπνιστεῖ ἀκόμη μέσα τοὺς ὁ ὀρθὸς λόγος, καὶ ὅταν, ἀφού συνειδητοποιήσουν τὴν ὑπαρξὴ του, συμφωνήσουν με αὐτὸν στὸ ὅτι ἔχουν ἐξασκηθεῖ σωστὰ στις ἀνάλογες συνήθειες, αὐτὴ ἡ συμφωνία εἶναι ἡ ἀρετὴ στὸ σύνολό της. **Τὸ κομμάτι τῆς ὅμως που ἀνατράφηκε σωστὰ σχετικά με τὶς ἡδονὲς καὶ τὶς λύπες, ὥστε να μισεῖ ἀμέσως ὅσα πρέπει να μισεῖ, ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος, καὶ να ἀγαπᾷ ὅσα πρέπει ν' ἀγαπᾷ, αὐτὸ ἀκριβῶς ἀν ἀποκόψεις ἀπὸ τὸ λόγο καὶ τὸ ὀνομάσεις ἐκπαίδευση, θα κάμεις σωστὰ σύμφωνα με τὴ δικὴ μου τουλάχιστον γνώμη.**

Κλεινίας: Κι αὐτὰ που εἶπες προηγουμένως, καλέ μου φίλε, γιὰ τὴν παιδεία («παιδείας»), κι αὐτὰ που λές τώρα, μου φαίνονται σωστὰ.»

(Μετάφραση: Β. Μοσκόβης)

Αναγνωστικές δεξιότητες στο Διδαγμένο κείμενο

ΤΙ ΔΕΝ ΑΛΛΑΖΕΙ

ως προς την εξέταση στο Αδίδακτο κείμενο

- Η Μία (1) ερώτηση γραμματικής
- Η Μία (1) ερώτηση συντακτικού (π.χ. αναγνώριση λέξεων / φράσεων / προτάσεων / άλλων δομικών στοιχείων του κειμένου, μετασχηματισμός μέρους του κειμένου ως προς τη δομολειτουργική του διάσταση).
- Και οι δύο ερωτήσεις μπορεί να επιμερίζονται σε δύο υποερωτήματα.

[5] καὶ αὕτη δὴ γίνεταί ἡ θεοφιλεστάτη τε καὶ πολιτικωτάτη ἔρις, ἐν ἧ ἀποδέδεικται μὲν ἃ δεῖ ποιεῖν τὸν ἀγαθόν, χωρὶς δ' ἐκάτεροι ἀσκοῦσιν ὅπως αἰεὶ κράτιστοι ἔσονται, ἐὰν δέ τι δέη, καθ' ἓνα ἀρήξουσι* τῇ πόλει παντὶ σθένει. [6] ἀνάγκη δ' αὐτοῖς καὶ εὐεξίας ἐπιμελεῖσθαι. καὶ γὰρ πυκτεύουσι* διὰ τὴν ἔριν ὅπου ἂν συμβάλωσι· διαλύειν μέντοι τοὺς μαχομένους πᾶς ὁ παραγενόμενος κύριος. ἦν δέ τις ἀπειθῆ τῷ διαλύοντι, ἄγει αὐτὸν ὁ παιδονόμος ἐπὶ τοὺς ἐφόρους· οἱ δὲ ζημιοῦσι μεγαλείως, καθιστάναι βουλόμενοι εἰς τὸ μήποτε ὄργῃν τοῦ μὴ πείθεσθαι τοῖς νόμοις κρατῆσαι.

[7] τοῖς γε μὴν τὴν ἡβητικὴν ἡλικίαν* πεπερακόσιν, ἐξ ὧν ἤδη καὶ αἱ μέγιστα ἀρχαὶ καθίστανται, οἱ μὲν ἄλλοι Ἕλληνες ἀφελόντες αὐτῶν τὸ **ἰσχύος** ἔτι ἐπιμελεῖσθαι στρατεύεσθαι ὁμῶς αὐτοῖς ἐπιτάττουσιν, ὁ δὲ Λυκοῦργος τοῖς τηλικούτοις νόμιμον ἐποίησε κάλλιστον εἶναι τὸ θηρᾶν, εἰ μὴ τι δημόσιον κωλύοι, ὅπως δύναιντο καὶ οὗτοι μηδὲν ἤττον τῶν ἡβώντων στρατιωτικούς πόνους ὑποφέρειν.

Λεξιλόγιο

* ἀρήξουσι (του ρ. ἀρήγω) = θα βοηθήσουν,

* πυκτεύουσι (του ρ. πυκτεύω) = πυγμαχοῦν,

* τὴν ἡβητικὴν ἡλικίαν = τὴν ἡλικία πάνω ἀπὸ εἴκοσι χρονῶν

iii.β. «ἔρις», «ἃ», «ἓνα», «σθένει», «**ἰσχύος**», «τηλικούτοις»: Κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές (στην πτώση, τον αριθμό ἢ και το γένος) στους προηγούμενους γραμματικούς τύπους, να τους τοποθετήσετε στα κενά των επόμενων προτάσεων και περιόδων, ὥστε να παράγεται το σωστό νόημα.

1. οὐκοῦν εἴ τι _____ πράττεται, ἰσχυρῶς πράττεται, καὶ εἴ τι ἀσθενεία, ἀσθενῶς; (Πλάτων, *Πρωταγόρας* 332b).
[...]

[5] καὶ αὕτη δὴ γίνεται ἡ θεοφιλεστάτη τε καὶ πολιτικωτάτη ἔρις, ἐν ἣ ἀποδέδεικται μὲν ἃ δεῖ ποιεῖν τὸν ἀγαθόν, χωρὶς δ' ἐκότεροι ἀσκοῦσιν ὅπως αἰεὶ κράτιστοι ἔσονται, ἐὰν δέ τι δέη, καθ' ἓνα ἀρήξουσι* τῇ πόλει παντὶ σθένει. [6] ἀνάγκη δ' αὐτοῖς καὶ εὐεξίας ἐπιμελεῖσθαι. καὶ γὰρ πυκτεύουσι* διὰ τὴν ἔριν ὅπου ἂν συμβάλωσι· διαλύειν μὲντοι τοὺς μαχομένους πᾶς ὁ παραγενόμενος κύριος. ἦν δέ τις ἀπειθῆ τῷ διαλύοντι, ἄγει αὐτὸν ὁ παιδονόμος ἐπὶ τοὺς ἐφόρους· οἱ δὲ ζημιοῦσι μεγαλείως, **καθιστάναι βουλόμενοι εἰς τὸ μήποτε ὄργην τοῦ μὴ πείθεσθαι τοῖς νόμοις** κρατῆσαι.

[7] τοῖς γε μὴν τὴν ἡβητικὴν ἡλικίαν* πεπερακόσιν, ἐξ ὧν ἤδη καὶ αἱ μέγιστα ἀρχαὶ καθίστανται, οἱ μὲν ἄλλοι Ἕλληνες ἀφελόντες αὐτῶν τὸ ἰσχύος ἔτι ἐπιμελεῖσθαι στρατεύεσθαι ὅμως αὐτοῖς ἐπιτάττουσιν, ὁ δὲ Λυκοῦργος τοῖς τηλικούτοις νόμιμον ἐποίησε κάλλιστον εἶναι τὸ θηρᾶν, εἰ μὴ τι δημόσιον κωλύοι, ὅπως δύναιντο καὶ οὗτοι μηδὲν ἦττον τῶν ἡβώντων στρατιωτικοὺς πόνους ὑποφέρειν.

ΔΕΙΓΜΑ ΕΡΩΤΗΣΗΣ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥ

iv. α. «οἱ δὲ ζημιοῦσι μεγαλείως, **καθιστάναι βουλόμενοι εἰς τὸ μήποτε ὄργην τοῦ μὴ πείθεσθαι τοῖς νόμοις** κρατῆσαι»: Να γράψετε τη συντακτικὴ λειτουργία των τεσσάρων υπογραμμισμένων τύπων.

ΤΙ ΑΛΛΑΖΕΙ

ως προς την εξέταση στο Αδίδακτο κείμενο

- Προτάσσεται σύντομο εισαγωγικό σημείωμα, στο οποίο δίνονται βασικές εξωκειμενικές πληροφορίες, απαραίτητες για την κατανόηση του κειμένου.

Σχόλια στο εισαγωγικό σημείωμα του Αδίδακτου κειμένου

- Δυνατότητα για αναγνώριση της τυπολογικής ταυτότητας του κειμένου ή και βασικών γραμματολογικών του στοιχείων
- Δυνατότητα για ένταξή του στα άμεσα συμφραζόμενά του
- Περιορίζεται το ενδεχόμενο το «Άγνωστο» κείμενο να είναι αφόρητα δυσνόητο και αμετάφραστο.

Παράδειγμα εισαγωγικού σημειώματος στο Αδίδακτο κείμενο

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ. Ξενοφώντας *Λακεδαιμονίων Πολιτεία*, IV 5-7.

Στη «Λακεδαιμονίων Πολιτείαν» ο Ξενοφών επαινεί, μεταξύ άλλων, τους νόμους του Λυκούργου, με βάση τους οποίους η εκπαίδευση των Σπαρτιατών συνέβαλε στη διαμόρφωση της κατάλληλης αρετής τους. Οι νόμοι παρουσιάζονται σε χρονολογική σειρά, από τη γέννηση μέχρι τα γηρατεία, ενώ η σημασία τους επιτονίζεται συχνά σε αντίθεση προς εκείνους των άλλων Ελλήνων.

ΤΙ ΑΛΛΑΖΕΙ

ως προς την εξέταση στο Αδίδακτο κείμενο

- Μεγαλώνει η έκτασή του: δίνεται αδίδακτο πεζό κείμενο της αττικής διαλέκτου **12 - 20 στίχων** [όχι 10 -12 στίχων] **στερεότυπης έκδοσης με νοηματική συνοχή.**

Σχόλια στην έκταση του Αδίδακτου κειμένου

- Το αδίδακτο κείμενο συγκροτεί «μικρο-κείμενο», με αναγνωρίσιμη αρχή, μέση και τέλος
- Διέπεται από συνέχεια και συνοχή
- Ευνοεί την απορία για το **τι** λέει, το **πώς** το λέει, και ίσως το **γιατί** [Βλ. και τη σχετική ερώτηση κατανόησης].

Στη «Λακεδαιμονίων Πολιτείαν» ο Ξενοφών επαινεί, μεταξύ άλλων, τους νόμους του Λυκούργου, με βάση τους οποίους η εκπαίδευση των Σπαρτιατών συνέβαλε στη διαμόρφωση της κατάλληλης αρετής τους. Οι νόμοι παρουσιάζονται σε χρονολογική σειρά, από τη γέννηση μέχρι τα γηρατειά, ενώ η σημασία τους επιτονίζεται συχνά σε αντίθεση προς εκείνους των άλλων Ελλήνων.

[5] καὶ αὕτη δὴ γίννεται ἡ θεοφιλεστάτη τε καὶ πολιτικωτάτη ἔρις, ἐν ἧ ἄποδέδεικται μὲν ἄ δεῖ ποιεῖν τὸν ἀγαθόν, χωρὶς δ' ἐκάτεροι ἀσκοῦσιν ὅπως αἰεὶ κράτιστοι ἔσονται, ἐὰν δέ τι δέη, καθ' ἓνα ἀρήξουσι* τῇ πόλει παντὶ σθένει. [6] ἀνάγκη δ' αὐτοῖς καὶ εὐεξίας ἐπιμελεῖσθαι. καὶ γὰρ πυκτεύουσι* διὰ τὴν ἔριν ὅπου ἂν συμβάλωσι· διαλύειν μέντοι τοὺς μαχομένους πᾶς ὁ παραγενόμενος κύριος. ἦν δέ τις ἀπειθῆ τῷ διαλύοντι, ἄγει αὐτὸν ὁ παιδονόμος ἐπὶ τοὺς ἐφόρους· οἱ δὲ ζημιοῦσι μεγαλείως, καθιστάναι βουλόμενοι εἰς τὸ μήποτε ὄργῃν τοῦ μὴ πείθεσθαι τοῖς νόμοις κρατῆσαι. [7] τοῖς γε μὴν τὴν ἡβητικὴν ἡλικίαν* πεπερακόσιν, ἐξ ὧν ἤδη καὶ αἱ μέγιστα ἀρχαὶ καθίστανται, οἱ μὲν ἄλλοι Ἕλληνες ἀφελόντες αὐτῶν τὸ ἰσχύος ἔτι ἐπιμελεῖσθαι στρατεύεσθαι ὅμως αὐτοῖς ἐπιτάττουσιν, ὁ δὲ Λυκοῦργος τοῖς τηλικούτοις νόμιμον ἐποίησε κάλλιστον εἶναι τὸ θηρᾶν, εἰ μὴ τι δημόσιον κωλύοι, ὅπως δύναιντο καὶ οὗτοι μηδὲν ἧττον τῶν ἡβώντων στρατιωτικούς πόνους ὑποφέρειν.

Λεξιλόγιο

* ἀρήξουσι (του ρ. ἀρήγω) = θα βοηθήσουν,

* πυκτεύουσι (του ρ. πυκτεύω) = πυγμαχούν,

* τὴν ἡβητικὴν ἡλικίαν = τὴν ἡλικία πάνω ἀπὸ εἴκοσι χρονῶν

ΤΙ ΑΛΛΑΖΕΙ

ως προς την εξέταση στο Αδίδακτο κείμενο

- Μικραίνει η έκταση της ζητούμενης μετάφρασης: οι μαθήτριες /ές καλούνται να μεταφράσουν στα νέα ελληνικά **μέρος του αδίδακτου κειμένου από τέσσερις έως έξι στίχους** [όχι ολόκληρο το, μέχρι σήμερα, απόσπασμα των 10-12 στίχων].

Στη «Λακεδαιμονίων Πολιτείαν» ο Ξενοφών επαινεί, μεταξύ άλλων, τους νόμους του Λυκούργου, με βάση τους οποίους η εκπαίδευση των Σπαρτιατών συνέβαλε στη διαμόρφωση της κατάλληλης αρετής τους. Οι νόμοι παρουσιάζονται σε χρονολογική σειρά, από τη γέννηση μέχρι τα γηρατειά, ενώ η σημασία τους επιτονίζεται συχνά σε αντίθεση προς εκείνους των άλλων Ελλήνων.

[5] καὶ αὕτη δὴ γίννεται ἡ θεοφιλεστάτη τε καὶ πολιτικωτάτη ἔρις, ἐν ἧ ἄποδέδεικται μὲν ἄ δεῖ ποιεῖν τὸν ἀγαθόν, χωρὶς δ' ἐκάτεροι ἀσκοῦσιν ὅπως αἰεὶ κράτιστοι ἔσονται, ἐὰν δέ τι δέη, καθ' ἓνα ἀρήξουσι* τῇ πόλει παντὶ σθένει. [6] ἀνάγκη δ' αὐτοῖς καὶ εὐεξίας ἐπιμελεῖσθαι. καὶ γὰρ πυκτεύουσι* διὰ τὴν ἔριν ὅπου ἂν συμβάλωσι διαλύειν μέντοι τοὺς μαχομένους πᾶς ὁ παραγενόμενος κύριος. ἦν δέ τις ἀπειθῆ τῷ διαλύοντι, ἄγει αὐτὸν ὁ παιδονόμος ἐπὶ τοὺς ἐφόρους· οἱ δὲ ζημιοῦσι μεγαλείως, καθιστάναι βουλόμενοι εἰς τὸ μήποτε ὄργῃν τοῦ μὴ πείθεσθαι τοῖς νόμοις κρατῆσαι.

[7] τοῖς γε μὴν τὴν ἡβητικὴν ἡλικίαν* πεπερακόσιν, ἐξ ὧν ἤδη καὶ αἱ μέγιστα ἀρχαὶ καθίστανται, οἱ μὲν ἄλλοι Ἕλληνες ἀφελόντες αὐτῶν τὸ ἰσχύος ἔτι ἐπιμελεῖσθαι στρατεύεσθαι ὅμως αὐτοῖς ἐπιτάττουσιν, ὁ δὲ Λυκοῦργος τοῖς τηλικούτοις νόμιμον ἐποίησε κάλλιστον εἶναι τὸ θηρᾶν, εἰ μὴ τι δημόσιον κωλύοι, ὅπως δύναιντο καὶ οὗτοι μηδὲν ἧττον τῶν ἡβώντων στρατιωτικούς **πόνους ὑποφέρειν**.

ΕΡΩΤΗΣΗ:

ι. Να μεταφράσετε στη νεοελληνική γλώσσα το τμήμα του αδίδακτου κειμένου «**τοῖς γε μὴν τὴν ἡβητικὴν ἡλικίαν... πόνους ὑποφέρειν**».

ΤΙ ΑΛΛΑΖΕΙ

ως προς την εξέταση στο Αδίδακτο κείμενο

- Οι μαθήτριες /ές καλούνται να απαντήσουν σε μια **ερώτηση κατανόησης**, που αναφέρεται στον νοηματικό άξονα του κειμένου.
- Η ερώτηση μπορεί να επιμερίζεται σε δύο υποερωτήματα.

Επομένως... στο αδίδακτο κείμενο

Στη «Λακεδαιμονίων Πολιτείαν» ο Ξενοφών επαινεί, μεταξύ άλλων, τους νόμους του Λυκούργου, με βάση τους οποίους η εκπαίδευση των Σπαρτιατών συνέβαλε στη διαμόρφωση της κατάλληλης αρετής τους. Οι νόμοι παρουσιάζονται σε χρονολογική σειρά, από τη γέννηση μέχρι τα γηρατειά, ενώ η σημασία τους επιτονίζεται συχνά σε αντίθεση προς εκείνους των άλλων Ελλήνων.

[5] καὶ αὕτη δὴ γίννεται ἡ θεοφιλεστάτη τε καὶ πολιτικωτάτη **ἔρις**, ἐν ἧ ἀποδέδεικται μὲν ἄ δεῖ ποιεῖν τὸν ἀγαθόν, χωρὶς δ' ἐκάτεροι ἀσκοῦσιν ὅπως αἰεὶ κράτιστοι ἔσονται, ἐὰν δέ τι δέη, καθ' ἓνα ἀρήξουσι* τῇ πόλει παντὶ σθένει. [6] ἀνάγκη δ' αὐτοῖς καὶ εὐεξίας ἐπιμελεῖσθαι. καὶ γὰρ πυκτεύουσι* **διὰ τὴν ἔριν** ὅπου ἂν συμβάλωσι διαλύειν μέντοι τοὺς μαχομένους πᾶς ὁ παραγενόμενος κύριος. ἦν δέ τις ἀπειθῆ τῷ διαλύοντι, ἄγει αὐτὸν ὁ παιδονόμος ἐπὶ τοὺς ἐφόρους· οἱ δὲ ζημιοῦσι μεγαλείως, καθιστάναι βουλόμενοι εἰς τὸ μήποτε ὀργὴν τοῦ μὴ πείθεσθαι τοῖς νόμοις κρατῆσαι. [7] **τοῖς γε μὴν τὴν ἡβητικὴν ἡλικίαν*** πεπερακόσιν, ἐξ ὧν ἤδη καὶ αἱ μέγιστα ἀρχαὶ καθίστανται, οἱ μὲν ἄλλοι Ἕλληνες ἀφελόντες αὐτῶν τὸ ἰσχύος ἔτι ἐπιμελεῖσθαι στρατεύεσθαι ὅμως αὐτοῖς ἐπιτάττουσιν, ὁ δὲ Λυκούργος τοῖς τηλικούτοις νόμιμον ἐποίησε **κάλλιστον εἶναι τὸ θηρᾶν**, εἰ μὴ τι δημόσιον κωλύοι, ὅπως δύναιντο καὶ οὗτοι μηδὲν ἧττον τῶν ἡβώντων στρατιωτικούς πόνους ὑποφέρειν.

ΕΡΩΤΗΣΗ:

ii. Να εξηγήσετε τη συμβολή της **ἔριδος** στην εκπαίδευση των Σπαρτιατών, καθώς επίσης την αρχή που θέσπισε ο Λυκούργος για όσους υπερέβαιναν την **ἡβητικὴν ἡλικίαν**.

ΤΙ ΑΛΛΑΖΕΙ

ως προς τη βαθμολόγηση των ερωτήσεων

- Κάθε ζητούμενη ερώτηση-δραστηριότητα, που τίθεται για το διδαγμένο ή το παράλληλο ή το αδίδακτο κείμενο, βαθμολογείται με **δέκα (10) μονάδες** της εκατοντάβαθμης κλίμακας
- Ανατρέπεται η μέχρι σήμερα βαθμολογική πρόταξη του αδίδακτου [με 20 μονάδες] έναντι του διδαγμένου [με 10 μονάδες].

Τι αλλάζει ως προς τη βαθμολόγηση του Διδαγμένου και του Αδίδακτου κειμένου

Διδαγμένο κείμενο
60 μονάδες

- Ερώτηση κατανόησης (10 μονάδες)
- Δύο ερωτήσεις ερμηνευτικές (10+10 μονάδες)
- Ερώτηση γραμματολογική (10 μονάδες)
- Ερώτηση λεξιλογική-σημασιολογική (10 μονάδες)
- Ερώτηση ερμηνευτική του παράλληλου κειμένου (10 μονάδες)

Αδίδακτο κείμενο
40 μονάδες

- Μετάφραση (10 μονάδες)
- Ερώτηση κατανόησης (10 μονάδες)
- Ερώτηση γραμματικής (10 μονάδες)
- Ερώτηση συντακτικού (10 μονάδες)

Καλή δύναμη!